

СЭДЭВ 16. ӨВ ХӨРӨНГИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ

Сэдвийг судлахын ач холбогдол, үр дүн

Энэ сэдвийг судалснаар өв хөрөнгийн төлөвлөлт хийх, гэрээслэл, итгэмжлэлийн талаар онолын мэдлэгтэй болж, өв хөрөнгөө төлөвлөх, гэрээслэл бичих чадвар эзэмшинэ.

Тулгуур ойлголт

- Хөрөнгө
- Гэр бүлийн хөрөнгө
- Гэр бүлийн гишүүний өөрийн хөрөнгө
- Өв хөрөнгө
- Өв хөрөнгийн төлөвлөлт
- Өв залгамжлагч
- Гэрээслэл
- Гэрээслэл үлдээлгүй нас барсан этгээд
- Уламжлалт гэр бүлийн гэрээслэл
- Энгийн гэрээслэл
- Албан гэрээслэл
- Бичмэл гэрээслэл
- Итгэмжлэл
- Өөрчилж болдог итгэмжлэл
- Өөрчилж болдоггүй итгэмжлэл
- Итгэмжлэгч
- Итгэмжлэгдэгч
- Асран хамгаалагч

16.1 Өв хөрөнгийн төлөвлөлт

ШИГТГЭЭ

Гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг нь нас барахад тухайн өрхийн санхүүгийн цаашидын байдал хүндэрч эхэлдэг. Иймээс өрхийнхөө гишүүдийн нийт орлого болон өр төлбөрийг би хэр мэддэг билээ? Манай гэр бүлийнхэн найдвартай даатгалын хамгаалалттай билүү? Хөрөнгөө хэнд итгээж үлдээх вэ? Хүүхдүүдийг маань хэн өсгөж хүмүүжүүлэх вэ? гэсэн асуултыг өөртөө тавьж, зохих хариултыг өгөх хэрэгтэй. Үүнд хувь хүний өв хөрөнгийн төлөвлөлт тусална.

Хөрөнгө: Хувь хүний эзэмшиж буй тодорхой үнэ цэнэ бүхий зүйлс.

Хувь хүний эзэмшиж буй зүйлсийг ерөнхийд нь хөрөнгө гэж нэрлэдэг.

Хувь хүний хөрөнгө, түүний төрөл, хууль, эрх зүйн зохицуулалтын талаар Иргэний хуулийн 84, 125-127-р зүйлд тодорхой заасан байдаг. Хувь хүний хөрөнгө эдийн ба эдийн бус хөрөнгөөс бүрдэнэ. Эдийн бус хөрөнгөд эзэмшигчдээ тодорхой орлого, ашиг авчирдаг биет бус хөрөнгө орно.. Үүнийг Зураг 16-1-ээс харна уу.

Зураг 16-1. Хувь хүний хөрөнгийн төрөл

Гэр бүлийн хөрөнгө гэрлэсэн хос болон гэр бүлийн бусад гишүүдийн хөрөнгөөс бүрддэг⁷³.

Гэр бүлийн хөрөнгө:
Гэр бүлийн гишүүдийн хамтран амьдарсан хугацаанд бий болсон, гэр бүлийн гишүүний өөрийнх нь хөрөнгөөс бусад хөрөнгө.

Хосууд гэрлэснээс хойш хамтран амьдарсан хугацаанд бий болсон, гэр бүлийн гишүүдийн өөрийн хөрөнгөөс бусад хөрөнгийг гэр бүлийн гишүүд хамтран өмчилнө.

Үүнд: Гэр бүлийн гишүүдийн хамтран олсон орлого, мөнгөн хуримтлал, түүгээр худалдан авсан эд хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт багтдаг.

Гэр бүлийн гишүүний өөрийн хөрөнгө: *Гэр бүлийн гишүүний гэрлэхээсээ өмнө олж авсан эд хөрөнгө, хөрөнгийн эрх, оюуны өмч, хувийн эд зүйлс.*

Харин гэр бүлийн гишүүний өөрийн хөрөнгөд гэрлэхээсээ өмнө олж авсан, өөрөө эзэмшдэг эд хөрөнгө, мөнгөн хуримтлал, эд хөрөнгийн эрх, өв, бэлэг, хувийн хэрэглээний зүйлс, оюуны өмч, шагнал зэрэг орно.

Хувь хүн нас барахад түүний эзэмшиж байсан хөрөнгийг яах вэ? гэсэн асуулт тулгардаг. Үүнийг шийдвэрлэхэд өв хөрөнгийн төлөвлөлт тусална. Өв хөрөнгийн төлөвлөлт бол санхүүгийн тэр дундаа тэтгэврийн төлөвлөлтийн салшгүй нэг хэсэг юм.

⁷³ Монгол Улсын хууль, (2002). Иргэний хууль, 125.1-р зүйл.

Өв хөрөнгийн төлөвлөлт:
Тухайн хүнийг нас барсны дараа хэрэгжих, түүний хөрөнгийн талаарх хувь хүний сонирхлыг илэрхийлсэн хууль ёсны баримт.

Өв хөрөнгийн төлөвлөлт бол хэн нэгний амьдралын туршид болон түүнийг нас барсны дараах үеийн өмч хөрөнгийн удирдлага, ашиг сонирхлын асуудлыг тодорхой тусгасан төлөвлөгөө юм.

Өөрөөр хэлбэл, хувь хүн эд хөрөнгөө захиран зарцуулах чадвараа алдсан болон нас барсан тохиолдолд өмч хөрөнгийг өвлүүлэх, хөрөнгийн татвар төлөх зэрэг асуудлыг тусгасан хувийн төлөвлөгөөг өв хөрөнгийн төлөвлөлт гэж хэлж болно. Үүнд дараах зүйлс хамаардаг.

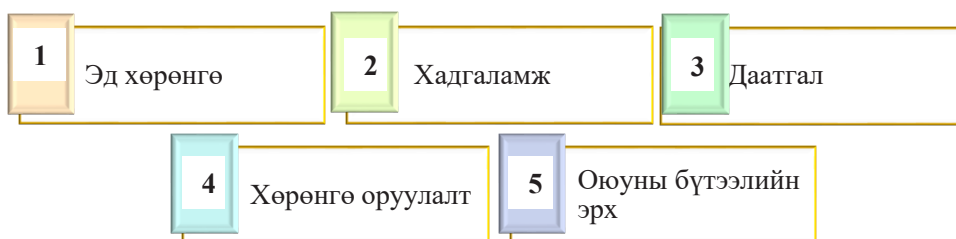
- ✚ Гэрээслэл бичих;
- ✚ Шаардлагатай хөрөнгө ба хөрөнгө оруулалтын итгэмжлэгчийг томилох;
- ✚ Өөрийн асрамжид байдаг хүмүүсийн асран хамгаалагчийг томилох;
- ✚ Гэрээслэлийг хэрэгжүүлэх этгээд болон хугацааг тогтоох;
- ✚ Амьдралын даатгалд даатгуулах эсвэл түүнийг шинэчлэх;
- ✚ Оршуулах ёслолын талаар өөрийн хүслийг илэрхийлэх.

Өв хөрөнгө: *Хувь хүний эзэмшиж байсан, нас барсны дараа өв залгамжлагчид очих хөрөнгө.*

Өв хөрөнгийг төлөвлөх явцад юун түрүүн өвлүүлэх хөрөнгийн тухай асуудал хөндөгддөг.

Хуулийн хүрээнд “Өвлүүлэгчийн эд хөрөнгө, эрх өвлөгдөнө”⁷⁴ гэж заажээ. Өвлүүлэх боломжтой хөрөнгөд хадгаламж, хөрөнгө оруулалт, даатгал, зохиогчийн эрх, патент зэрэг багтдаг. Монгол Улсын хуульд зааснаар оюуны үнэт зүйлийг өвлөх эрх 50 жилийн хугацаатай байдаг байна.

Зураг 16-2. Өв хөрөнгийн төрөл

Өв хөрөнгийн төлөвлөлтийн дараагийн үе шатанд хувь хүнийг нас барсны дараа хэнд өв хөрөнгийг шилжүүлэх тухай асуудлыг авч үздэг. Өв хөрөнгийн

⁷⁴Монгол Улсын хууль, (2002). Иргэний хууль 515.1-р зүйл.

төлөвлөлтийн энэ хэсэг гэрээслэл болон итгэмжлэлийн гэрээгээр дамжин хэрэгжинэ.

Өв залгамжлагч: *Тухайн хүнийг нас барсны дараа түүний хөрөнгийг өмчлөх эрх бүхий этгээд.*

Өв хөрөнгө тухайн хүний хууль ёсны өв залгамжлагчид очдог. Гэхдээ зарим онцгой тохиолдолд өв залгамжлагч хөрөнгө өвлөх эрхээ алдаж болно.

Тухайлбал, өвлүүлэгч эсвэл түүний хууль ёсны өвлөгчийн амь насыг санаатай хохироосон болон тэдний аль нэгний нас барах шалтгаан болсон бусад гэмт хэргийг санаатай үйлдсэн нь хуулиар нотлогдсон бол өв залгамжлах эрхгүй болно.

Өв хөрөнгийн төлөвлөлт аливаа хүнээс эмх цэгцтэй, нягт нямбай байдлыг шаарддаг. Учир нь, бараг бүх насанд хүрэгсэд санхүүгийн маш чухал шийдвэрүүдийг гаргаж байдаг бөгөөд үүнтэй холбоотой баримт, материалыг зайлшгүй хадгалж байх шаардлагатай. Тэдний гаргадаг санхүүгийн шийдвэрүүд гэр бүлийн бусад гишүүдэд ч мөн адил чухал ач холбогдолтой байдаг. Аливаа хүний зохих хэмжээний мэдлэг болон бичиг баримтыг найдвартай хадгалах дадал санхүүгийн шийдвэр гаргалтыг илүү амар хялбар болгодог.

Өв залгамжлагчийн санхүүгийн найдвартай байдлыг хангах боломжтой хэдий ч өв хөрөнгийн төлөвлөлтийн асуудал хэцүү мэт санагдаж болно. Хэдийгээр мөнгөн хөрөнгийг зөв удирдахад хууль эрх зүйн болон мэргэжлийн мэдлэг хэрэгтэй ч шаардлагатай дадал, чадварыг эзэмшсэнээр хөрөнгө, мөнгөтэй холбоотой асуудлыг өөртөө ашигтай, ухаалгаар шийдвэрлэх боломжтой.

Гэр бүлтэй хүний өв хөрөнгийн төлөвлөлт хамгийн багадаа 2, түүнээс ч олон хүний ашиг сонирхлыг өөртөө багтаадаг. Гэрлэсэн хүний хувьд хуулийн шаардлага, хариуцлага нь гэрлээгүй хүнийхээс бүхэлдээ өөр байдаг. Үүнд:

- Илүү эмх цэгц, тодорхой байдлыг шаарддаг.
- Тухайн хүн нас барснаар гэр бүлийн гишүүдийнх нь амьдралын хэв маяг, санхүүгийн нөхцөл байдал өөрчлөгддөг.
- Өмч хөрөнгөө гэрээсэлсэн байх шаардлагатай.
- Тухайн хүний хүсэлт болон өв хөрөнгийн талаарх мэдээлэл ойлгомжтой, тодорхой, хуулийн дагуу байх ёстой.

Хэрэв тухайн хүн гэрлээгүй буюу түүний хөрөнгийг “өвлөх хууль ёсны өвлөгч байхгүй бол хөрөнгийг нь төрийн өмчлөлд эзэнгүй эд хөрөнгийн нэг адил шилжүүлнэ”⁷⁵ гэж хуульд заасан байна. Ганц бие хүний хувьд

⁷⁵ Монгол Улсын хууль, (2002). Иргэний хууль 515.6-р зүйл.

шаардлагатай мэдээ, материал иж бүрэн, авч ашиглаж болохуйц газар ил байх нь зүйтэй. Хэрэв тухайн хүн нас барвал түүний асрамжид байдаг болон ойр дотны хүмүүс нь түүний талаар мэдээлэлтэй, түүнийг нас барсны дараа амьдрах санхүүгийн баталгаатай байх шаардлагатай.

Хувь хүн өв хөрөнгийн төлөвлөлт хийснээр өөрийнхөө хөрөнгийг хожим хүссэнээрээ хуваарилах, гэр бүлийн гишүүдийн дунд өмч хөрөнгийн маргаан үүсэхээс сэргийлэх, үр хүүхэддээ хөрөнгө, буянаа хадгалуулан үлдээх ач холбогдолтой.

16.2 Итгэмжлэл

Итгэмжлэл: *Ашиг олох зорилгоор өөрийн хөрөнгийг захирах эрхийг өөр хүнд олгодог гэрээ.*

Өв хөрөнгийг төлөвлөх нэг арга нь өөрийн хөрөнгийг ашиг олох зорилгоор өөр этгээдэд итгэмжлэн өгч, захиран зарцуулах эрх олгох явдал байдаг.

Итгэмжилсэн хөрөнгөөс олсон орлого, үр шимийг итгэмжлэгч хүртэх, өмчлөх ач холбогдолтой. Итгэмжлэлийн гэрээ байгуулах шалтгаан дараах зүйлд оршдог. Үүнд:

1. Хөрөнгийн татварыг бууруулна.
2. Итгэмжлэлээс тогтмол орлого орж байгаа үед хөрөнгийг захиран зарцуулахтай холбоотой ажлаас чөлөөлөгдөнө.
3. Гэр бүлийн гишүүд болон итгэмжлэгчийн халамжид байдаг бусад хүнийг тодорхой орлогоор хангана.
4. Тухайн хүнийг нас барсны дараа хөрөнгө нь түүний хүсч байсан зорилгоор ашиглагдана.

Итгэмжлэгдэгч: *Итгэмжлэлийн гэрээнд зааснаар итгэмжлэгчийн хөрөнгийг захиран зарцуулах эрх бүхий этгээд.*

Итгэмжлэгдэгч нь хувь хүнээс гадна банк гэх мэт санхүүгийн байгууллага байж болно.

Банк итгэмжлэгдэгч болсон тохиолдолд үйлчилгээний бага зэргийн шимтгэл авах ба шимтгэлийн хэмжээ итгэмжлүүлсэн хөрөнгийн үнийн дүнгээс хамаардаг. Итгэмжлэгдэгч өмчлөгчийн бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэхийн зэрэгцээ үйл ажиллагааныхаа үр дагавар, хариуцлагыг үүрэх бөгөөд итгэмжлэгчийн ашиг сонирхолд харш үйл ажиллагаа явуулсны улмаас түүнд учирсан хохирлыг нөхөн төлөх үүргийг мөн хуулийн дагуу хүлээдэг.

Хөрөнгө итгэмжлэх гэрээгээр итгэмжлэгч хөдлөх эд хөрөнгө буюу эрхийг итгэмжлэгдсэн өмчлөгчид шилжүүлэх, итгэмжлэгдсэн өмчлөгч нь

итгэмжилсэн хөрөнгийг хүлээн авч итгэмжлэгчийн эрх, ашиг сонирхолд нийцүүлэн, захиран зарцуулах үүргийг тус тус хүлээдэг.⁷⁶ Итгэмжлэлийн гэрээг бичгээр хийх шаардлагатай.

Итгэмжлэлийн хэд хэдэн төрөл байдаг бөгөөд эдгээрээс тухайн нөхцөл байдалд тохирохыг авч хэрэглэх нь зохимжтой. Өмгөөлөгчдийн хувьд тухайн гэр бүл болон хувь хүний хэрэгцээнд аль нь илүү тохирох талаар зөвлөгөө өгч чадна. Иймээс мэргэжлийн хүнээс зөвлөгөө авч, итгэмжлэлийн гэрээ хийх нь эрсдэлээс хамгаалах ач холбогдолтой.

Бүх төрлийн итгэмжлэл нь:

- Өөрчилж болдог
- Өөрчилж болдоггүй гэсэн 2 хэлбэртэй байдаг.

Өөрчилж болдог итгэмжлэл:

Амьдралын явцад нөхцөлийг сольж, өөрчлөх эсвэл дуусгаж болдог итгэмжлэл.

Өөрчилж болдоггүй итгэмжлэл:

Амьдралын явцад нөхцөлийг сольж өөрчлөх болон дуусгах боломжгүй итгэмжлэл.

16.3 Гэрээслэл, түүний төрлүүд

Өв хөрөнгийг төлөвлөх үндсэн асуудлын нэг бол гэрээслэл буюу түүнийг бичих явдал юм.

Гэрээслэл: *Тухайн хүнийг нас барсны дараа хэрэгжих, түүний хөрөнгийн талаарх хувь хүний сонирхлыг илэрхийлсэн хууль ёсны мэдэгдэл.*

Хэрэв хувь хүн гэрээслэл бичилгүй нас барсан бол тухайн хүний хууль ёсоор оршин сууж байсан орны хуулийн дагуу түүний юу хүсч, бодож байсныг үл харгалзан өв хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэдэг.

Хувь хүн өөрийн хүсэл, шаардлагад бүрэн нийцсэн гэрээслэлийн төрлийг сонгоход олон хүчин зүйл нөлөөлдөг. Үүнд:

- Хөрөнгийн хэмжээ;
- Инфляцийн түвшин;
- Гэрээслэгчийн нас;
- Гэрээслэгчийн зорилго гэх мэт орно.

Гэрээслэл үлдээлгүй нас барсан этгээд: *Хүчин төгөлдөр гэрээслэл*

Олон улсын түвшинд гэрээслэл энгийн, уламжлалт, гэр бүлийн гэх

⁷⁶ Монгол Улсын хууль, (2002). Иргэний хууль, 406.1 дэх заалт

бичилгүйгээр нас барсан хүн.

мэт олон төрөлтэй байдаг. Гэрээслэлийн төрөл тус бүр өөрийн гэсэн онцлог, ялгаатай байдаг.

Энгийн гэрээслэл: Гэр бүлийнхээ хүнд бүх хөрөнгөө өвлүүлэхээр заасан гэрээслэл.

Энгийн гэрээслэлийг ихэвчлэн багавтар хөрөнгөтэй хүн бичдэг. Харин их хэмжээний хөрөнгөтэй хүнд энэ төрлийн гэрээслэл тохиромжгүй.

Аливаа хүн өөрийнхөө хөрөнгийг гэр бүлийн гишүүд болон угсаа залгамжлагчдаа хувааж өгөх шаардлага гардаг. Энэ зорилгоор гэр бүлийн уламжлалт гэрээслэл бичдэг.

Гэр бүлийн уламжлалт гэрээслэл: Хөрөнгийнхөө нэг хэсгийг гэр бүлийнхээ хүнд, бусад хэсгийг хүүхдүүд болон бусад удам залгах хүндээ өгөхөөр заасан гэрээслэл.

Гэрээслэлээр хуваах хөрөнгө тохиргоо хийгдсэн буюу цэвэр хөрөнгө байна. Цэвэр хөрөнгийн хэмжээг олохдоо нийт хөрөнгөөс өр төлбөр болон зардлуудаа хасч тооцдог.

ШИГТГЭЭ

АНУ-ын тэтгэвэрт гарсан иргэдийн холбооны судалгаагаар 45-аас дээш насны хүмүүсийн 40 гаруй хувь нь гэрээслэл бичээгүй байжээ.

Гэрээслэлийг гэрээслэгч өөрийн гараар болон урьдчилан бэлтгэсэн албан маягт дээр бичиж болно.

Албан ёсны гэрээслэл: Хуулийн мэргэжлийн хүний туслалцаатай хэвлэмэл маягт дээр бичсэн гэрээслэл.

Хэрэв хэвлэмэл маягт дээр бичсэн бол түүнийг албан ёсны гэрээслэл гэж үзнэ.

Бичмэл гэрээслэл: Хувь хүн өөрийн гараар бичиж, гарын үсэг зурж баталгаажуулсан гэрээслэл.

Бичмэл гэрээслэлийг гэрээслэл бичигч өөрийн үгээр бичиж, гарын үсэг зуран, огноог тавьсан байдаг.

Зарим улсад ийм хэлбэрийн гэрээслэлийг хүчин төгөлдөр гэж тооцдоггүй бөгөөд зарим тохиолдолд бичмэл гэрээслэлийг гэрчилж, хоёр хүн гарын үсэг зурсан байхыг шаарддаг. Ямар ч гэрээслэлийн төрлийг сонгосон бай гэрээслэлээ хууль ёсны болохыг нотолж, баталгаажуулсан байх ёстой.

Гэрээслэлийн баталгаажуулалт:

Гэрээслэл хууль ёсны, хүчин төгөлдөр гэдгийг нотлох үйл явц.

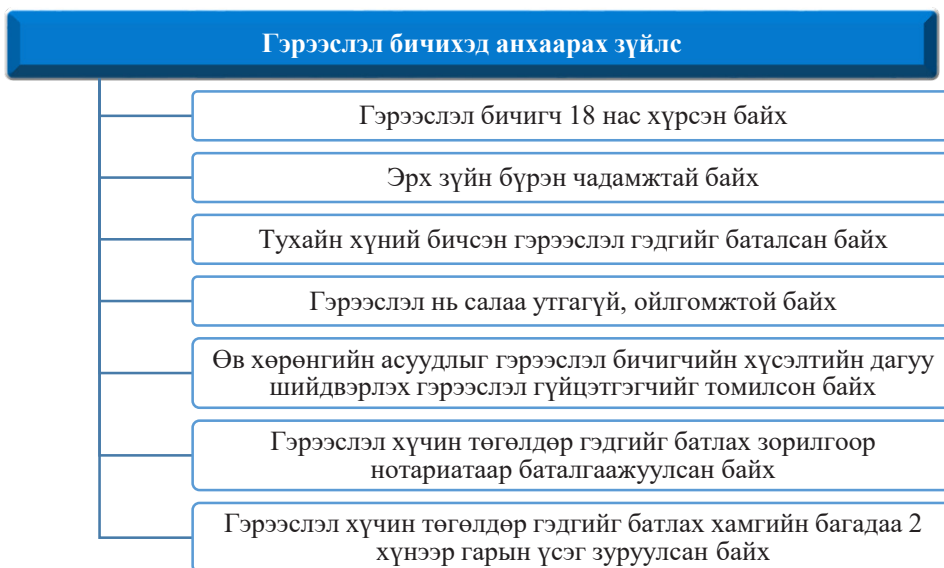
Монгол Улсын Иргэний хуульд зааснаар гэрээслэлийг бичгээр үйлдэж, үйлдсэн газар, он, сар, өдрийг зааж, нотариатаар баталгаажуулах ёстой.

Энэ нь ирээдүйд гэрээслэлтэй холбоотой маргаан үүсэхээс сэргийлэх гол үндэслэл болно. Гэрээслэл бичсэн газар нотариат байхгүй бол баг, сумын Засаг даргаар гэрчлүүлэх боломжтой. Дараах тохиолдолд нотариатаар гэрчлүүлсэнтэй нэг адил гэж үздэг. Үүнд:

1. Цэргийн албан хаагчийн гэрээслэлийг түүний алба хааж байгаа цэргийн ангийн удирдлага гэрчилсэн;
2. Хорих газар хоригдож байгаа буюу ажиллаж байгаа иргэний гэрээслэлийг хорих ангийн дарга гэрчилсэн;
3. Хөлөг онгоцонд зорчиж яваа иргэн болон багийн гишүүдийн гэрээслэлийг онгоцны ахмад гэрчилсэн.

Эдгээр шаардлагыг хангаагүй гэрээслэл хүчин төгөлдөр бус гэрээслэл болно.

Зураг 16-3 Гэрээслэл бичих зөвлөмж

Гэрээслэлд өв залгамжлагч, асран хамгаалагч, гэрээслэл биелүүлэгчийг заах ёстой.

Асран хамгаалагч: Гэрээслэгчийн насанд хүрээгүй хүүхдийг халамжлан хүмүүжүүлэх, өв хөрөнгийг нь тэдний нэрийн өмнөөс захиран зарцуулах үүрэг хүлээсэн этгээд.

Асран хамгаалагч гэрээслэгчийн насанд хүрээгүй хүүхдүүдийг асран хүмүүжүүлэх, тэдний өвөлж авсан хөрөнгийг насанд хүртэлх хугацаанд захиран зарцуулах үүрэг хүлээж, эрх эдэлдэг.

Гэрээслэл биелүүлэгч: Гэрээслэлээр томилогдсон, гэрээслэл хэрэгжүүлэх үүрэг хүлээсэн этгээд.

Харин гэрээслэл биелүүлэгч гэрээслэлийг хэрэгжүүлэх үүрэг хүлээдэг. Ихэвчлэн өв залгамжлагч нь гэрээслэл биелүүлэгч болдог.

Гэрээслэгч өөр этгээдийг гэрээслэл гүйцэтгэгчээр томилж болно. Гэрээслэл биелүүлэгч даалгасан үүргийг биелүүлэхийг зөвшөөрснөө баталж, гэрээслэлд гарын үсэг зурах буюу энэ тухай баримт бичиг үйлдэж, гэрээслэлд хавсаргаснаар уг даалгаврыг гүйцэтгэх үүргийг албан ёсоор хүлээдэг.

Гэрээслэл биелүүлэгч үүргээ гүйцэтгэхэд шаардагдах бүхий л арга хэмжээг авах, гэрээслэлийг биелүүлсний дараа өвлөгчид тайлагнах үүрэгтэй. Хэрэв гэрээслэл биелүүлэхтэй холбоотой зардал гарсан бол түүнийг өв хөрөнгөөс гаргуулан авах эрхтэй байдаг.

Гэрээслэгч хэдийд ч гэрээслэлээ өөрчлөх болон цуцлах эрхтэй. Амьдралд гарч болох өөрчлөлтүүдээс хамаарч (гэрлэх, гэрлэлтээ цуцлуулах гэх мэт) бичсэн гэрээслэлдээ шаардлагатай зохих өөрчлөлтүүдийг оруулах нь зүйтэй.

Шинэ гэрээслэл хийсэн тохиолдолд түрүүчийн гэрээслэлийг цуцалсан тухай зохих баримт үйлдэх ёстой. Шинээр хийсэн гэрээслэл болон гэрээслэлээ цуцалсан тухай баримт бичгийг мөн нотариатаар гэрчлүүлдэг. Гэрлэлт цуцлуулсны дараа гэрээслэл бичигчийн хуучин гэр бүлийн хүн болон түүний гэр бүлийн гишүүд (хадмууд) хөрөнгө өвлөх эрхгүй болдог.

Хувь хүн гэрээслэлээ бичсэний дараа гэрлэсэн бол тодорхой нөхцөлүүдэд гэрээслэл хүчин төгөлдөр хэвээр байх болно. Үүнд:

- Дараагийн гэрлэлт нь гэрээслэлд өөрчлөлт оруулах үндэслэл болохгүй гэдгийг гэрээслэлдээ тусгасан;
- Гэрлэсний дараах нөхцөл байдлын талаар гэрээслэлдээ урьдчилан тусгасан байсан зэрэг нөхцөлүүд хамаарна.

ТАНЫ МЭДЛЭГТ (Монгол Улсын Иргэний хуулиас)

Гэрээслэгч бүх эд хөрөнгөө хууль ёсны өмчлөгч бус этгээдэд гэрээслэх тохиолдолд өвлүүлэгчийн насанд хүрээгүй буюу хөдөлмөрийн чадваргүй, түүнчлэн түүнийг нас барснаас хойш төрсөн хүүхэд, түүний асрамжид байсан хөдөлмөрийн чадваргүй нөхөр /эхнэр/, төрүүлсэн болон үрчилсэн эцэг, эх, хууль ёсны бусад өвлөгчдөд хуульд заасан ёсоор өвлүүлбэл зохих хөрөнгийн хоёрны нэгээс багагүй хэсгийг заавал өвлүүлнэ. Ийнхүү заавал өвлүүлэх хэсгийн хэмжээг тодорхойлохдоо гэр бүлийн гишүүний өөрийн болон дундын өмчлөлийн эд хөрөнгийн өвлүүлэгчид оногдох хэсгийг оролцуулан тооцно.

Сэдвийн дүгнэлт

Өв хөрөнгийн төлөвлөлт нь хувь хүн эд хөрөнгөө захиран зарцуулах чадвараа алдсан болон нас барсан тохиолдолд өмч хөрөнгийг өвлүүлэх, хөрөнгийн татвар төлөх зэрэг асуудлыг тусгасан хувийн төлөвлөгөө юм. Энэ нь гэрээслэл бичих, асран хамгаалагч болон итгэмжлэгч томилох зэрэг асуудлыг хамардаг. Өв хөрөнгийн төлөвлөлт өөрийн хөрөнгийг хэнд үлдээхийг шийдвэрлэх, гэр бүлийн гишүүдийн дунд өмч хөрөнгийн маргаан үүсэхээс сэргийлэх, үр хүүхдэдээ хөрөнгө, буянаа хадгалуулах, тэдгээрийг насанд хүртэл асран хамгаалах найдвартай итгэл даах хүнийг томилон үлдээх боломжийг олгодгоороо ач холбогдолтой.

Тухайн хүнийг нас барсны дараа хэрэгжих, түүний хөрөнгийн талаарх хувь хүний сонирхлыг илэрхийлсэн хууль ёсны мэдэгдлийг гэрээслэл гэнэ. Гэрээслэлд өв залгамжлагчийн зэрэгцээ насанд хүрээгүй хүүхэд, хүний асрамжид байдаг ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй гэр бүлийн гишүүдийн асран хамгаалагчийг зааж өгөх шаардлагатай. Энэ нь тухайн хүнийг нас барсны дараа тэдгээр хүмүүсийн амьдралын баталгааг хангаж өгөх гол хэрэгсэл болно.

Бататгах асуултууд

1. Өв хөрөнгийн төлөвлөлтийн ач холбогдлыг дэлгэрүүлэн ярилцана уу.
2. Итгэмжлэл гэж юу вэ? Ямар зорилгоор итгэмжлэл хийдэг вэ?
3. Гэрээслэлд юу юуг тусгасан байвал зохих вэ?
4. Өв залгамжлагч хэн байж болох вэ?
5. Ямар тохиолдолд өв залгамжлах эрхээ алддаг вэ?